

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 23P/69/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201513
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tamara Ondrušková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224201513.2

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: R. C., H.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa matky: Z.. R. D., H.. XX.XX.XXXX, R. C. X. XXXX/XX, XXX XX C., a otca: F. C., H.. XX.XX.XXXX, R. C. Č. XXXX/XX, XXX XX M. K. - Z. C., zastúpený: Mgr. Alexandra Para, advokátka so sídlom Gagarinova 10/A, 821 05 Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietal.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.05.2024, sa otec maloletého R.Á. C., H. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“) domáhal vydania nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

2. V návrhu otec uviedol, že v súčasnosti je na Mestskom súde Bratislava II vedených viacero konaní týkajúcich sa maloletého; pod sp. zn. 27P/139/2021 sa vedie konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a pod sp. zn. 23Em/1/2023 sa vedie konanie o návrhu matky na nariadenie výkonu rozhodnutia. Maloletý sa od 06/2022 nachádza vo faktickej osobnej starostlivosti otca. Ponechaniu maloletého vo faktickej osobnej starostlivosti predchádzali opakované situácie, kedy maloletý po ukončení styku s otcom odmietal ísť k matke. Každé odovzdávanie maloletého po ukončení styku otca s maloletým bolo sprevádzané hysterickým plačom maloletého, krikom, búchaním a kopaním všetkých a všetkého naokolo. Otec ho opakovane vozieval umrčaného, maloletý opakoval, že k matke ísť nechce. Otec však vždy maloletého matke odovzdal, aj napriek tomu, že lúčenie s maloletým bolo veľmi psychicky náročné. Najprv sa snažil otec riešiť situáciu tak, že si maloletého u seba ponechal pár dní navyše. Počas týchto pár dní navyše vplýval na maloletého, aby sa nastavil ísť k matke. Otec však vždy musel maloletého uisťovať, že sa o pár dní opäť uvidia. V priebehu 06/2022, kedy si otec maloletého ponechal o pár dní navyše, však maloletý pri akejkol'vek zmienke otca o návrate k matke začal byť nahneváný, nervózný, výslovne dával najavo, že k matke ísť nechce a že chce ostať u otca. Otec v tom čase nevedel, ako má v takejto situácii postupovať, preto sa rozhodol kontaktovať UPSVaR Dunajská Streda a požiadať o poradenstvo. Otec rešpektoval psychický stav maloletého a ako rodič si nedokázal predstaviť, že maloletého odovzdá matke a opäť sa bude opakovať situácia, kedy bude maloletý za otcom hystericky plakať, bude matku búchať, kopať, načahovať sa za otcom. Zo strany UPSVaR Dunajská Streda ako aj zo strany viacerých odborníkov - psychológov, s ktorými takisto otec konzultoval ďalší postup, mu bolo odporúčané, aby matke maloletého pri takomto správaní sa maloletého, neodovzdal, nakoľko to nie je v záujme maloletého. Aktuálna situácia, ktorá odôvodňuje bezodkladnú úpravu pomerov, je po psychickej stránke pre maloletého absolútne nepriaznivá a nie je v jeho najlepšom záujme. V žiadnom konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava II nebolo doposiaľ

odborníkom zistené, ako bude maloletý reagovať po tak dlhej dobe odlúčenia od matky na matku a ako bude maloletý po tak dlhej dobe v osobnej starostlivosti otca reagovať na odňatie od otca a odovzdanie matke. Otec je toho názoru, že sú dané dôvody pre dočasnú úpravu pomerov formou neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne zverí maloletého do osobnej starostlivosti otca. Návrhu je potrebné vyhovieť z dôvodu potreby ochrany psychického zdravia maloletého, pretože pokiaľ bude v platnosti úprava pomerov v rozsahu zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky a súd neprihliadajúc na otcom predkladané dôkazy sa rozhodne pristúpiť k odňatiu maloletého otcovi a násilnému odovzdaniu matke, maloletý utrpí nenapraviteľnú psychickú ujmu. Psychický stav maloletého a jeho prežívanie je však pre posúdenie veci a vydanie rozhodnutia najpodstatnejšie, keďže súd je povinný rozhodovať v záujme maloletého. Aktuálna úprava pomerov, nie je v súlade s jeho najlepším záujmom a ohrozuje jeho zdravý psychický stav. Maloletý sa už dva roky nachádza vo faktickej osobnej starostlivosti otca a je po fyzickej aj zdravotnej stránke v úplnom poriadku. Počas týchto dvoch rokov maloletý odmieta odovzdanie matke. Ide o nezanedbateľnú dobu, kedy práve vytrhnutie maloletého z výchovného prostredia môže pôsobiť deštruktívne a po psychickej stránke absolútne nepriaznivo pre maloletého. Otec je toho názoru, že aj vo vzťahu k postojom matky je potrebné situáciu dočasne upraviť, keďže matka na záujem a želania maloletého nehľadí a snaží sa vynútiť odovzdanie maloletého aj vytváraním situácií, ktoré len psychicky zaťažujú maloletého. Otec navrhuje začať s realizáciou styku postupne, keďže maloletý nebol s matkou po dobu dvoch rokov. Otec preto navrhuje, aby si maloletý začal postupne zvykať na prítomnosť matky tým, že bude matka realizovať styk s maloletým v prítomnosti otca jedenkrát týždenne po dobu 3 hodín na pravidelnej báze. Následne je otec pripravený a má záujem o postupné rozširovanie styku matky s maloletým. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a potrebu ustálenia rodinnej situácie a ochranu psychického zdravia maloletého je otec toho názoru, že sú dané dôvody pre dočasnú úpravu pomerov formou neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca.

3. Súd pri rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal zo stavu zisteného z obsahu spisu, a to najmä z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom prihliadol na všetko, čo v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vyšlo najavo, ako aj obsahom súvisiacich spisov, vedených tunajším súdom pod sp. zn. 27P/139/2021 konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a pod sp. zn. 23Em/1/2023 sa vedie konanie o návrhu matky na nariadenie výkonu rozhodnutia.

4. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“) podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa ustanovenia § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu bezodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má priznať ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa ustanovenia § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

5. Z citovaného ustanovenia (ods. 9), ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však nariadiť iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa prostredníctvom neodkladného opatrenia má poskytnúť ochrana ako aj o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Navrhovateľ preto musí už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ustanovenie § 326 CSP).

6. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých má mať vzhľadom na skutočnosť, že ide o súdnu úpravu bezprostredne dotýkajúcu sa záujmov maloletých detí, (ktorým sa priznáva osobitný stupeň ochrany), avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, bez vykonania riadneho dokazovania, miesto len tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, či dokonca zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené za predpokladu, že navrhovateľ neodkladného opatrenia spomenuté ohrozenie aj riadne osvedčí.

7. Názor súdu uvedený v odseku 6 vychádza zo zákonných predpokladov formulovaných v niektorých ustanoveniach o neodkladných a iných opatreniach súdu (§360 až 368 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktorý počítá v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu (kam spadá aj konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých) s nariadením neodkladných opatrení najmä v prípadoch, kedy sa maloletý ocitne bez akejkoľvek starostlivosti a je nevyhnutné neodkladným opatrením zabezpečiť jeho ochranu, vo veciach výživného a vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého.

8. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Preukázanie alebo osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§326 ods., 1,2 CSP, § 329 ods. 1,2,3CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu.

9. Nadväzujúc na doposiaľ uvedené, možno uzavrieť, že účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť situáciu, v prípade, že je potrebný okamžitý zásah súdu do pomerov účastníkov, v dotknutom prípade pomerov maloletých detí, s cieľom ochrany práv dieťaťa v prípade konkrétneho ohrozenia.

10. Po zvážení všetkých skutočností, ktoré otec vo svojom návrhu uviedol, dospel súd k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd v čase rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia nemal otcom, ako navrhovateľom za osvedčenú a ani z obsahu spisu nezistil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého vo forme nariadenia neodkladného opatrenia, zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca. Otec žiadne zo svojich tvrdení neosvedčil, nakoľko nebolo preukázané žiadne potenciálne ohrozenie maloletého, ktoré by si nariadenie neodkladného opatrenia na úkor vykonaného dokazovania vyžadovalo. Otec k návrhu nepriložil žiadne dôkazy, ktoré by osvedčovali neodkladnú potrebu zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením.

11. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, keďže dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady pre rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine. V konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. V danom prípade nebol zo strany otca preukázaný naliehavý záujem upraviť pomery účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia, t.j. zverenie maloletého súdnym rozhodnutím do jeho osobnej starostlivosti bez vykonania náležitého dokazovania.

12. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov formou neodkladného opatrenia, bez toho, že by boli osvedčené výnimočné dôvody a obava o život a zdravie dieťaťa, by neprimeraným spôsobom zasiahlo do práv druhého rodiča, zvýhodňovalo by jedného rodiča pred druhým a mohlo by tak prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Len v konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je daný dostatočný priestor na preukázanie všetkých sporných skutočností a na vykonanie dokazovania a zistenia skutočného stavu veci, t. j. ktorý z rodičov má lepšie predpoklady na zabezpečenie starostlivosti o maloletého. V tejto otázke nebola zo strany otca maloletého osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletého formou neodkladného opatrenia. Súd považuje za potrebné poukázať na závažné skutočnosti, a to že maloletý R. bol rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 27P/139/2021-2885 zo dňa 01.03.2023 zverený do osobnej starostlivosti matky. Tento rozsudok bol v časti výroku I, a teda v časti zverenia maloletého Tomáša do osobnej starostlivosti matke, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 14CoP/162/2023-3189 zo dňa 07.03.2024. Na Mestskom súde Bratislava II súčasne prebieha aj konanie o výkon rozhodnutia sp. zn. 23Em/1/2023, a to práve z dôvodu, že otec do dnešného dňa nerešpektuje rozhodnutie o zverení maloletého R. do osobnej starostlivosti matky a maloletého si ponecháva vo svojej osobnej starostlivosti od júna 2022. Otec absolútne nerešpektuje súd, ÚPSVaR Bratislava, či prokurátora, ktorý vstúpil do konania o výkon rozhodnutia. Otec už dva roky neumožňuje žiaden kontakt maloletého nielen s matkou, ani s mal. H. C., sestrou maloletého, a teda svojím konaním nielenže odlúčil maloleté dieťa od matky ale pretrhol aj súrodeneckú väzbu. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa javí byť snahou otca zlegalizovať svoje protiprávne konanie, ktorého sa aktuálne dopúšťa tým, že maloletého R. odmieta odovzdať do starostlivosti matke. Uvedené považuje súd za absolútne neprípustné. Otec opakovane uvádza tie isté skutkové tvrdenia ohľadom maloletého R. a jeho odmietania matky, s ktorými sa už súd (nielen prvostupňový, ale aj odvolací) vo viacerých konaniach riadne vysporiadal, pričom ich nevzhladol za spôsobilé pre zmenu rozhodnutia ohľadom zverenia mal. R. do starostlivosti matke. Súd pri skúmaní návrhu na vydanie predbežného opatrenia nevzhladol žiadne také skutočnosti, ktoré by osvedčovali potrebu zveriť maloletého R. do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením.

13. S poukazom na vyššie zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že otec neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a v konečnom dôsledku ani neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu nariadenia neodkladného opatrenia a preto rozhodol tak, ako je uvedené v I. enunciate tohto rozhodnutia.

14. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).